

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2021-1618
Den 29. november 2021

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 118 (MOF alm. del) stillet 1. november 2021 efter ønske fra Susanne Zimmer (UFG).

Spørgsmål nr. 118

”Vil ministeren redegøre for drikkevandskontrollen af PFOS, herunder om der ses på cocktaileffekter? Og vil ministeren oplyse om resultater af drikkevandskontrollen, herunder mængder og udbredelse af PFOS?”

Svar

Vandforsyningerne er ansvarlige for at føre regelmæssig kontrol med drikkevandet. Den regelmæssige kontrol fastlægges i et kontrolprogram, som godkendes af kommunalbestyrelsen, som er tilsynsmyndighed. Herunder har vandforsyningerne siden 2015 været forpligtede til at kontrollere for PFOS i drikkevandet. Drikkevandskvalitetskravet i bekendtgørelsen er i dag 0,1 mikrogram pr. liter for summen af 12 PFAS-forbindelser, herunder PFOS.

I september 2020 vedtog det Europæiske Fødevareagentur (EFSA) sin endelige vurdering af PFAS'er og fastsatte i den forbindelse tolerable niveauer for indtag for summen af fire PFAS'er (PFOA, PFOS, PFNA og PFHxS). DTU Fødevareinstituttet har på anmodning fra Miljøstyrelsen gennemgået EFSA's dokumentation af de fire stoffer og på baggrund heraf foreslået et drikkevandskvalitetskrav for summen af de fire stoffer, PFOA, PFOS, PFNA og PFHxS på 0,002 mikrogram pr. liter. Herudover tages der ved fastsættelse af drikkevandskvalitetskrav højde for andre kilder til udsættelse. Da der er fastsat en grænse for summen af fire PFAS forbindelse, og der er taget højde for andre kilder til eksponering, er der taget højde for cocktaileffekten. Der er i dag et vejledende kvalitetskriterie på 0,002 mikrogram pr. liter for summen af de fire stoffer, PFOA, PFOS, PFNA og PFHxS, som forventes fra 1. januar 2022 at blive et kvalitetskrav i drikkevandsbekendtgørelsen, som netop har været i høring.

Jeg har desuden forlagt Miljøstyrelsen spørgsmålet om redegørelse af kontrollen samt resultater af kontrollen.

”Når der f.eks. for PFOS identificeres en overskridelse af kvalitetskravet i drikkevandet, tager den pågældende kommune hurtigst muligt fat i vandværket for opfølgning. Det kan bl.a. være i form af supplerende prøvetagning fra vandværkets borer for at undersøge, hvilke borer forureningen stammer fra. Der udføres desuden typisk et teknisk tilsyn, hvor kommunen drøfter situationen med det pågældende vandværk. Det drøftes bl.a., hvordan en handleplan for at håndtere forureningens følger kan udformes.

Kommunen tager i tilfælde af overskridelse af kravværdi eller et sundhedsmæssigt baseret kvalitetskriterie hurtigt kontakt til Styrelsen for Patientsikkerhed og drøfter de sundhedsmæssige aspekter ved forureningen.

Typisk skal vandværket uden unødigt ophold etablere en vandforsyning, der overholder drikkevandsbekendtgørelsens kvalitetskrav. Dette kan f.eks. ske ved at blande vand fra flere borer på en anden måde, ved at tage forurenede borer ud af drift, eller ved at fortynde eller erstatte med vand fra et nabovandværk, såfremt der er, eller nemt kan etableres, ledningsforbindelse.

Kommune og vandforsyning kan evt. drøfte muligheden for at rense vandet i en kortere eller længere periode.

Det er kommunens opgave som tilsynsmyndighed at reagere på en forureningshændelse i overensstemmelse med vandforsyningslovens og drikkevandsbekendtgørelsens bestemmelser.

Resultaterne af kontrollen af PFOS i drikkevand, viser, at der i perioden 2016-2021 er identificeret 6532 analyser for PFOS i almene vandværkers drikkevand. Drikkevandsprøverne dækker over prøver taget ved afgang fra vandværk, på ledningsnettet og prøver udtaget ved forbrugers taphane. Heraf er 25 fund med koncentrationer over detektionsgrænsen. De 25 fund stammer fra 18 forskellige vandforsyninger fra følgende kommuner, der er jævnt fordelt over landet:

Brøndby	Nyborg	Randers
Høje-Taastrup	Langeland	Silkeborg
Ishøj	Haderslev	Skanderborg
Helsingør	Esbjerg	Hedensted
Odsherred	Vejle	Brønderslev
Lejre	Holstebro	Rebild

GEUS oplyser, at fem af de 25 fund er angivet til 0,001 mikrogram/l, hvilket svarer til den hidtidigt gængse detektionsgrænse, hvorfor det er muligt, at disse fem fund blot er indberetninger, hvor der er glemt et "mindre end"-tegn. Den højeste koncentration er 0,012 mikrogram/l, og 5 af fundene er over 0,002 mikrogram/l, som er det kommende kvalitetskrav for summen af 4 PFAS-stoffer inkl. PFOS. Det bemærkes dog, at der ikke her er kigget på andre PFAS-stoffer end PFOS, dvs. at andre af de nævnte fund sammen med evt. andre fund af PFAS godt kan have overskredet det kommende kvalitetskrav for summen af 4 PFAS-stoffer."

Lea Wermelin

/

Henrik Søren Larsen